

Zasady oceniania z języka polskiego w klasach 4-8

Opracowany na podstawie:

- podstawy programowej
- programu nauczania ogólnego języka polskiego w klasach IV-VIII szkoły podstawowej „NOWE SŁOWA NA START!” autorstwa M. Derlukiewicz
- Statutu Szkoły Podstawowej w Jasionnie

I. ZASADY OGÓLNE

UMIĘTNOŚCI OCENIANE NA LEKCJACH JĘZYKA POLSKIEGO/ obszary aktywności

- mówienie (opowiadanie ustne – twórcze i odtwórcze);
- czytanie: głośne, ciche ze zrozumieniem;
- pisanie, redagowanie określonych form wypowiedzi;
- posługiwanie się określonymi zasadami ortograficznymi;
- znajomość lektur;
- znajomość wybranych zagadnień z nauki o języku (gramatyka);
- inne (recytacja, rysunkowe konkretyzacje utworów literackich, wykonanie projektów, realizacja zadań w grupie);
- zaangażowanie i wkład pracy ucznia na zajęciach lekcyjnych;
- prace domowe.

II. NARZĘDZIA BADANIA POZIOMU OSIĄGNIĘĆ UCZNIÓW

1. test diagnostyczny – rozumiany jako obiektywna próba polegająca na wykonaniu przez uczniów różnego rodzaju zadań, ćwiczeń itp. w celu rozpoznania stanu ich wiedzy i umiejętności dla opracowania dalszej drogi postępowania;

2. praca klasowa – rozumiana jako zaplanowane przez nauczyciela dłuższe samodzielne pisemne prace kontrolne uczniów przeprowadzane w szkole podczas zajęć edukacyjnych w celu sprawdzenia ich wiedzy i umiejętności (wg harmonogramu);

- a) trwają jedną lub dwie godziny lekcyjne, są obowiązkowe;
- b) obejmują co najmniej jeden dział programowy;
- c) zawierają zadania uwzględniające wszystkie poziomy wymagań;
- d) zapowiedziane są z tygodniowym wyprzedzeniem wraz z informacją o zakresie, celu, formie i kryteriach oceny;
- e) są poprzedzone lekcją powtórzeniową;
- f) zamiar przeprowadzenia pracy klasowej nauczyciel odnotowuje w dzienniku lekcyjnym;
- g) nauczyciel poprawia pracę klasową w ciągu dwóch tygodni i powiadamia ucznia o wystawionej ocenie wpisem do dziennika;
- h) prace klasowe przechowywane są do końca roku szkolnego, udostępniane rodzicom do wglądu;
- i) uczeń ma prawo do poprawy, która jest dobrowolna i odbywa się po lekcjach w

ciągu tygodnia od rozdania prac. Poprawa może nastąpić dwa razy.

j) w przypadku opuszczenia pracy klasowej z krótkotrwałych / do 1 tygodnia/ przyczyn losowych uczeń ma obowiązek napisać ją w ciągu jednego tygodnia od dnia powrotu do szkoły.

Wyjątek stanowi długotrwała choroba / powyżej 2 tygodni/: wtedy o terminie poprawy decyduje nauczyciel przedmiotu w porozumieniu z uczniem;

k) w przypadku otrzymania oceny niedostatecznej przez ucznia piszącego pracę klasową po długiej nieobecności ma on prawo do poprawy.

l) w przypadku powtarzającej się dwa razy jednodniowej nieobecności w dniu pracy klasowej nauczyciel ma prawo sprawdzić wiedzę i umiejętności ucznia następnego dnia; dotyczy to również zwolnień z lekcji, na której ma się odbyć praca klasowa (sprawdzian, test);

m) ocenę otrzymaną z poprawy pracy klasowej wpisuje się do dziennika;

n) korzystanie na pracy klasowej z niedozwolonych źródeł lub odpisywanie oznacza ocenę niedostateczną;

3. testy, sprawdziany – rozumiane jako samodzielne pisemne prace kontrolne uczniów przeprowadzone podczas zajęć edukacyjnych i obejmujące określony materiał tematyczny;

Uzyskane przez ucznia punkty z testu/sprawdzianu przelicza się na procenty i ocenia wg następujących zasad:

0 – 29% - niedostateczny

30 – 49% - dopuszczający

50 - 74% - dostateczny

75 – 89% - dobry

90 – 99 % bardzo dobry

100% - celujący

4. prace pisemne (wypracowania)

a) nauczyciel sprawdza przynajmniej 2 wypracowania klasowe i 2 wypracowania domowe w semestrze,

b) przy ocenie prac pisemnych bierze pod uwagę: zrozumienie tematu i zakres oraz sposób jego rozwinięcia, samodzielność, wiedzę i oryginalność ujęcia, trójdzielną kompozycję, w tym związek wstępu i zakończenia z tematem, styl, język, poprawność gramatyczną, ortograficzną i interpunkcyjną, porządek zewnętrzny, akapity i czytelne pismo;

c) poprawiając prace nauczyciel posługuje się systemem znaków (skrókami);

d) poprawę nauczyciel kończy wystawieniem oceny i krótką uzasadniającą ocenę recenzją, która powinna również zawierać uwagi dla ucznia dotyczące dalszej jego pracy nad wypracowaniem (instruktaż); dopuszcza się recenzję ustną (omówienie pracy razem z uczniem);

e) praca powinna być poprawiona przez ucznia zgodnie ze wskazówkami udzielonymi mu przez nauczyciela.

5. dyktanda

a) dyktanda przeprowadza się po wprowadzeniu i utrwaleniu określonych zasad ortograficznych i interpunkcyjnych;

b) przy ocenianiu nauczyciel bierze pod uwagę pisemne opinie poradni psychologiczno – pedagogicznych i specjalistycznych o uczniach, u których stwierdzono deficyty rozwojowe czy specyficzne trudności w uczeniu

się;

c) dyktanda pozostałych uczniów nauczyciel ocenia wg następujących kryteriów: błąd rażący (pierwszorzędny) w zakresie pisowni:

ó-u, rz-ż, ch-h 3 pkt,

błędy drugorzędne (pozostałe) 1 pkt,

błąd interpunkcyjny 0,5 pkt.,

inne np. poprawka, opuszczona litera, wyraz itp. 0,5 pkt

d) skala ocen:

0-0,5 pkt - cel

1 -3 pkt - bdb,

3,5 - 8 pkt - db,

8 - 14 pkt - dst,

14,5 - 18 pkt - dopuszczający,

18,5 i więcej - niedostateczny

6. kartkówki – rozumiane jako krótkie prace pisemne sprawdzające wiadomości i umiejętności uczniów, obejmujące jeden zakres tematyczny;

a) nie są zapowiadane;

b) trwają nie dłużej niż 20 minut;

c) o pisaniu kartkówki przez ucznia w przypadku jego losowej nieobecności, choroby decyduje nauczyciel;

7. odpowiedź ustna – rozumiana jako krótsza lub dłuższa ustna reakcja ucznia na pytanie skierowane do niego przez nauczyciela;

a) oceniając na stopień odpowiedź ustną nauczyciel bierze pod uwagę:

- zawartość rzeczową,

- argumentację (wyrażanie sądów, uzasadnienie),

- stosowanie języka przedmiotu,

- sposób prezentacji,

- umiejętność formułowania myśli,

b) krótkie odpowiedzi uczniów, merytoryczna aktywność na lekcji, oceniana jest plusem;

8. indywidualna praca pisemna na lekcji – rozumiana jako samodzielne pisemne rozwiązanie zadania, problemu, odpowiedzi na pytania, opisu itp. podczas zajęć;

9. praca długoterminowa – rozumiana jako samodzielne rozwiązywanie problemu podanego przez nauczyciela, na wykonanie tej pracy uczeń ma wyraźnie określony czas np. 1 tydzień, miesiąc itp.;

a) mają jednoznacznie określony przez nauczyciela termin wykonania (minimum 1 tydzień);

b) oceniając prace długoterminowe nauczyciel bierze pod uwagę:

- zrozumienie problemu,

- zaplanowanie rozwiązania,

- oryginalność rozwiązania,

- realizację rozwiązania,

- zastosowanie posiadanej wiedzy przedmiotowej,

- sposób prezentacji rozwiązania.

10. znajomość lektur

- a) w czasie omawiania lektur uczeń przynosi lekturę oraz zeszyt przedmiotowy;
- c) nauczyciel będzie sprawdzał znajomość lektury za pomocą różnych form np. wypowiedzi ustne, sprawdziany pisemne, testy itp.

11. czytanie głośne, czytanie z podziałem na role - nauczyciel ocenia tę umiejętność (w kl. 4-5 co najmniej raz w semestrze, w kl. VI-VIII - w zależności od potrzeb), biorąc pod uwagę: płynność, intonację, dykcję, tempo itp.

12. recytacja - nauczyciel ocenia umiejętność wygłaszania tekstu (lub jego fragmentu) co najmniej raz w roku biorąc pod uwagę: interpretację, kulturę słowa, ogólny wyraz artystyczny.

13. praca pisemna wykonana w domu – rozumiana jako praca pisemna zadana przez nauczyciela do samodzielnego wykonania w domu;

- a) obowiązkiem ucznia jest systematyczne odrabianie prac domowych,
- b) zadając pracę domową, nauczyciel określa wymagania formalne związane z jej wykonaniem - termin, sposób,
- c) znak graficzny tzw. „parafka” oznacza, że nauczyciel sprawdzał wykonanie pracy, ale nie sprawdzał jej zawartości merytorycznej,
- d) nieodrobienie pracy domowej zostaje odnotowane przez nauczyciela,
- e) ocenianie prac może nastąpić natychmiast po upływie terminu ich realizacji lub podczas kontroli zeszytów.

14. aktywność na zajęciach edukacyjnych – rozumiana jako czynne uczestniczenie ucznia w rozwiązywaniu problemu, tematu itp. podczas zajęć;

- a) oceniana jest znakiem +; pięć uzyskanych + pozwala na dokonanie wpisu oceny bardzo dobry do dziennika;
- b) za słabe, złe wywiązywanie się z zadań w grupie, braki uczeń może otrzymać znak -; pięć znaków – równe jest ocenie niedostatecznej.

15. zeszyt przedmiotowy, zeszyt ćwiczeń – rozumiane jako zeszyty, w których uczniowie systematycznie prowadzą notatki, zapisy z lekcji oraz odrabiają prace domowe

Informacje szczegółowe:

- a) uczeń nieobecny przez dłuższy czas ma obowiązek uzupełnienia zeszytów w terminie 1 tygodnia od dnia powrotu do szkoły.
- b) sprawdzane są fragmentarycznie, przynajmniej 1 raz w semestrze pod względem zawartości merytorycznej, prawidłowości zapisu, czytelności, estetyki całości.

16. próbne sprawdziany ósmoklasisty – uczniowie kl. VIII przynajmniej dwa razy w ciągu roku piszą próbne sprawdziany ósmoklasisty, które są oceniane wg zasad umieszczonych w kluczu danego arkusza egzaminacyjnego.

NIEPRZYGOTOWANIA

Uczeń ma prawo do trzykrotnego w semestrze nieprzygotowania się do lekcji bez podania przyczyny. Przywilej ten nie obejmuje zadań długoterminowych, na których wykonanie uczeń miał tydzień lub więcej czasu.

Jeżeli brak pracy lub nieprzygotowanie ustne wystąpiły z ważnych obiektywnych powodów, nauczyciel może odstąpić od konsekwencji na prośbę rodzica / opiekuna. Uczeń po nieobecności trwającej minimum 5 dni (roboczych) ma prawo do kilkudniowego (zależne od długości absencji) okresu na nadrobienie zaległości.

III. SKALA OCEN

OCENY uzyskane przez uczniów w ciągu roku szkolnego wyrażone są tradycyjną oceną szkolną:

1 – niedostateczny, 2 – dopuszczający, 3 – dostateczny, 4 – dobry, 5 – bardzo dobry, 6 – celujący. W bieżącym ocenianiu dopuszcza się „+” i „-”

IV. TRYB USTALANIA OCENY SEMESTRALNEJ / ROCZNEJ

- Ocenę semestralną (roczną) wystawia nauczyciel najpóźniej na tydzień przed terminem klasyfikacji semestralnej (rocznej).
O zagrożeniu oceną niedostateczną nauczyciel informuje ucznia (ustnie) i jego rodziców (pisemnie) na miesiąc przed klasyfikacją.
- Na koniec semestru nie przewiduje się dodatkowych sprawdzianów poprawkowych i zaliczeniowych, ocenę roczną wystawia się na podstawie ocen uzyskanych w ciągu całego roku szkolnego.
- Ocena śródroczna i roczna nie są średnią matematyczną ocen cząstkowych. Najważniejsze są oceny z prac klasowych, sprawdzianów, wypracowań, oceny za umiejętności z nauki o języku, czytanie głośne i ze zrozumieniem oraz pracę na lekcji. Ocena powinna uwzględniać również rozwój ucznia. Wynika z zakresu opanowanych umiejętności, zdobytych wiadomości, a także wkładu pracy.

Wymagania na poszczególne oceny – koniec semestru

OCENA CELUJĄCA

Uczeń:

- opanował umiejętności zapisane w podstawie programowej,
- samodzielnie rozwiązuje problemy i ćwiczenia o dużym stopniu trudności,
- czyta ze zrozumieniem teksty kultury przewidziane w programie, potrafi analizować i interpretować je w sposób pogłębiony i wnikliwy, posługując się terminologią z podstawy programowej,
- posługuje się bogatym i różnorodnym słownictwem oraz poprawnym językiem zarówno w mowie, jak i w piśmie,
- aktywnie uczestniczy w lekcjach (pełni funkcję asystenta nauczyciela) i zajęciach pozalekcyjnych,
- z powodzeniem bierze udział w konkursach tematycznie związanych z językiem polskim,
- tworzy wypowiedzi pisemne zgodnie z wyznacznikami gatunkowymi, poprawne pod względem kompozycji, spójności wypowiedzi, językowym, ortograficznym i interpunkcyjnym,
- odznacza się samodzielnością i dojrzałością sądów,
- wzorowo wykonuje prace domowe i zadania dodatkowe,
- współpracuje w zespole, często odgrywając rolę lidera,

- wykorzystuje wiedzę, umiejętności i zdolności twórcze (kreatywność) przy odbiorze i analizie tekstów oraz tworzeniu wypowiedzi.

OCENA BARDZO DOBRA

Uczeń:

- opanował umiejętności zapisane w podstawie programowej,
- samodzielnie rozwiązuje problemy i ćwiczenia o znacznym stopniu trudności,
- czyta ze zrozumieniem teksty kultury przewidziane w programie, potrafi analizować je samodzielnie, podejmuje próby interpretacji,
- posługuje się bogatym słownictwem i poprawnym językiem zarówno w mowie, jak i w piśmie,
- aktywnie uczestniczy w lekcjach i zajęciach pozalekcyjnych,
- bierze udział w konkursach tematycznie związanych z językiem polskim,
- tworzy wypowiedzi pisemne zgodnie z wyznacznikami gatunkowymi, w większości poprawne pod względem kompozycji, spójności wypowiedzi, językowym, ortograficznym i interpunkcyjnym,
- aktywnie uczestniczy w lekcjach,
- wykonuje prace domowe, często angażuje się w zadania dodatkowe.

OCENA DOBRA

Uczeń:

- w większości opanował umiejętności zapisane w podstawie programowej,
- samodzielnie rozwiązuje zadania o niewielkim lub średnim stopniu trudności, a z pomocą nauczyciela – trudne,
- czyta ze zrozumieniem teksty kultury przewidziane w programie, samodzielnie odnajduje w nich informacje,
- w wypowiedziach ustnych i pisemnych popełnia niewiele błędów językowych, ortograficznych i stylistycznych,
- bierze czynny udział w lekcji,
- wykonuje prace domowe, czasem także nieobowiązkowe.

OCENA DOSTATECZNA

Uczeń:

- częściowo opanował umiejętności zapisane w podstawie programowej,
- samodzielnie wykonuje tylko zadania łatwe; trudniejsze problemy i ćwiczenia rozwiązuje przy pomocy nauczyciela,
- odnajduje w tekście informacje podane wprost, rozumie dosłowne znaczenie większości wyrazów w tekstach dostosowanych do poziomu edukacyjnego,
- w wypowiedziach ustnych i pisemnych popełnia błędy językowe, ortograficzne i stylistyczne; wypowiedzi cechuje ubogie słownictwo,
- wypowiada się krótko, ale wypowiedź jest na ogół uporządkowana,
- niekiedy popełnia rażące błędy językowe zakłócające komunikację,
- rzadko aktywnie uczestniczy w lekcjach,
- wykonuje obowiązkowe prace domowe, ale popełnia w nich błędy.

OCENA DOPUSZCZAJĄCA

Uczeń:

- opanował w niewielkim stopniu umiejętności zapisane w podstawie programowej,
- większość zadań, nawet bardzo łatwych, wykonuje jedynie przy pomocy nauczyciela,
- czyta niezbyt płynnie, niewłaściwie akcentuje wyrazy, nie stosuje odpowiedniej intonacji,
- ma problemy z czytaniem tekstów kultury, ale podejmuje próby ich odbioru,
- nie potrafi samodzielnie analizować i interpretować tekstów,
- w wypowiedziach ustnych i pisemnych popełnia rażące błędy utrudniające komunikację, ma ubogie słownictwo i trudności z formułowaniem nawet prostych zdań,
- nie jest aktywny na lekcjach, ale wykazuje chęć do pracy, stara się wykonywać polecenia nauczyciela,
- pracuje niesystematycznie, wymaga stałej zachęty do pracy,
- często nie potrafi samodzielnie wykonać pracy domowej, ale podejmuje próby.

OCENA NIEDOSTATECZNA

Uczeń:

- nie opanował nawet podstawowych wiadomości, ma bardzo duże braki w wiedzy i umiejętnościach z zakresu podstawy programowej,
- ma kłopoty z techniką czytania,
- nie odnajduje w tekście informacji podanych wprost, nie rozumie dosłownego znaczenia wielu wyrazów w tekstach dostosowanych do poziomu edukacyjnego,
- nie wykonuje zadań ani poleceń nauczyciela,
- wykazuje się niechęcią do nauki,
- zaniedbuje wykonywanie prac domowych,
- nie angażuje się w pracę grupy.

V. KRYTERIA OCENIANIA DZIECI Z DYSFUNKCJAMI

Dostosowanie wymagań edukacyjnych do potrzeb psychofizycznych i edukacyjnych uczniów z dysleksją oraz o inteligencji niższej niż przeciętna następuje w zakresie treści i formy nauczania z uwzględnieniem indywidualnych wskazań poradni. Obowiązuje zasada indywidualizacji pracy w czasie zajęć i w pracy domowej.